

**Художньо-педагогічний факультет
Кафедра театральної режисури**

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Назва дисципліни /освітнього компонента	ВК 15 Українська та зарубіжна драматургія
Освітня програма	Сценічне мистецтво. Режисер
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити/90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Захарчук Зоя Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри театральної режисури,
CV викладача на сайті кафедри	
E-mail викладача	Zoja8911@gmail.com

Мета та завдання навчальної дисципліни

Залучення студентів-режисерів до скарбниці світової драматургії, пробудження професійного бажання систематично читати та переосмислювати неперевершені драматичні твори як першооснову театральної постановки, що служить засобом зміцнення підвалин духовності, моральності у майбутніх глядачів, засобом формування їх світогляду, естетичних смаків; сприяння формуванню різнобічно розвиненої особистості майбутнього режисера, який зможе застосувати отримані знання про українську та зарубіжну драматургію під час добору п'єс для втілення їх постановок на сцені, а також у педагогічній театральній діяльності.

Мета конкретизується рядом завдань:

- поглиблення знань про визначні драматичні твори світової та вітчизняної драматургії різних країн з метою вироблення раціонального підходу до вирішення постановочних проблем театральної практики.
- вироблення навички професійного аналізу драматичних творів – найвищих досягнень видатних представників вітчизняної та зарубіжної драматургії; вмінь коротко (стисло) та повно (розгорнуто) давати характеристику прочитаних драматичних творів;
- прищеплення вмінь давати об'єктивну оцінку творчої спадщини драматурга в контексті вітчизняної та світової драматургії;
- удосконалення культури мовлення майбутнього фахівця-режисера шляхом поглиблення і розширення мовного запасу спеціальною театральною лексикою (термінологізмами), піднесення його загальної мистецької культури мовлення.
- орієнтуватися в основних філософських концепціях світової драматургії;

Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна належить до вибіркового дисциплін.

Згідно “Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми” навчання за курсом викладання “Української та зарубіжної драматургії” спрямоване на набуття студентами ряду загальних (ЗК) та спеціальних (фахових) (СК) компетенцій як-от:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності.

СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

Згідно “Програмних результатів навчання”, визначених відповідною освітньою програмою бакалавра, студенти оволодівають знаннями та вміннями, а саме:

ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.

ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПР04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПР06. Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПР15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Українська драматургія

Тема 1. Витоки української професійної драматургії. Драматургія нової літератури. Творчість І. Котляревського та Г. Квітки-Основ'яненка – перших класиків української драматургії – важливий етап в становленні реалістичної української драми.

Українська драматургія в контексті української літератури.

Періодизація української літератури. Прадавня, давня і нова література.

Тема 2. Розвиток української драматургії другої і третьої чверті XIX ст. Становлення нової української літератури. Драматургічна творчість Тараса Шевченка, Марка Кропивницького, Михайла Старицького, Панаса Мирного, Івана Франка, Лесі Українки, Степана Васильченка.

Тема 3. Збагачення української літератури 1900 рр. новими реалістичними творами П. Мирного, І. Франка, І. Карпенка-Карого, М. Кропивницького, М. Старицького.

Тема 4. Визначні драматурги XX століття. Драматургічна творчість

М. Куліша, В. Винниченка та І. Кочерги. Домінанта творчості, особливості мистецького почерку, оригінальність стилю.

Тема 5. Драматургія першої половини XX століття. Творчість О. Олеса, С. Васильченка, А. Тесленка, К. Буревія, Я. Галана, Ю. Яновського, О. Корнійчука.

Драматургія другої половини ХХ століття. Творчість М. Зарудного, О. Коломійця, Я. Верещака, В. Нестайка, А. Крима, А. Шияна, Я. Стельмаха, В. Фольфарочного.

Тема 6. Антологія сучасної української драматургії. Жанрові новації в драматургії зламу ХХ-ХХІ ст. Молода драматургія.

Ярослав Верещак, Василь Фольварочний, Анатолій Крим, Сергій Лазо, Олександр Мардань – старійшини сучасної української драматургії. Неда Неждана, Олег Миколайчук-Низовець, Олена Клименко – провідні українські драматурги.

Олександр Ірванець, Наталка Ворожбит, Валентин Тарасов, Світлана Лелюх, Анна Багряна, Олександра Погребінська, Леся Демська, Юр Данилюк, Анна Яблонська, Олена Савчук, Анна Багряна, Артем Вишневський, Олександр Вітер, Леся Волошин, Валентин Тарасов, Надія Симчич та ін. – відомі та нові імена в українській літературі.

Змістовий модуль 2

Зарубіжна драматургія

Тема 7. Драматургія Античності. Есхіл, Софокл і Еврипід – корифеї грецької трагедії. Драматургія Риму.

Тема 8. Театр англійського Відродження. Драматурги-демократи («університетські розуми») – засновники нового театру. Уільям Шекспір – корифей ренесансного театру британської сцени. Драма Шекспіра: трагізм, поєднання піднесеного і земного, композиційна та сюжетна особливості.

Тема 9. Драматургія просвітницького раціоналізму. Творча спадщина Франсуа Марі Аруе (Вольтера). Дені Дідро – драматург і теоретик театру. Створення нового драматичного жанру – драми. П'єр Огюстен Карон де Бомарше – послідовник Шекспіра і Мольєра, майстер драматичної інтриги.

Жан Расін – «французький Шекспір», майстер ліричної трагедії. Трагедія «Андромаха». Сюжетна ситуація кохання без взаємності. «Іфігенія». Багатостороннє розкриття конфлікту між любов'ю і обов'язком. «Федра» – втілення ідей янсенізму. Сюжет. Нерозв'язана дилема – основа трагічної розв'язки.

Тема 10. Жан-Батіст Поклен (Мольєр) – уславлений французький комедіограф, творець жанру «високої комедії».

Жан Ануй – різноманіття творчої палітри. Поділ п'єс на цикли в залежності від жанру і концепції дійсності. Цикл п'єс. Ідейно-художні особливості.

Тема 11. Драматургічний доробок найбільш видатного англійського драматурга, теоретика «раціонального» театру кінця ХІХ-початку ХХ століття Джорджа Бернарда Шоу – новий етап у розвитку англійської літератури ХХ століття. Соціально-критична драма.

Тема 12. Готгольд-Ефраїм Лессінг – фундатор німецького театру ХУІІІ століття. Лессінгова естетика театру. Веймарська класика. Фрідріх Шиллер і Йоганн Фольфганг Гете – основні представники веймарської класики. Шиллер – засновник жанру історичної драми в європейській літературі.

Тема 13. Еуген Бертольд Фрідріх Брехт – німецький драматург. Теорія та основні принципи «епічного театру» Творчий доробок драматурга – заклик до розуму людства.

Тема 13. Іспанська драматургія. Кастилія – колиска іспанського ренесансного театру. Лопе Фелікс де Вега Карпіо – найяскравіший представник ренесансної драматургії в Іспанії.

Педро Кальдерон де ла Барк – найяскравіший представник «золотого віку» іспанської драматургії. Творчий внесок у барокову драму.

Творча спадщина Федеріко Гарсії Лорки. Ідейно-тематична сваєрідність, жанрово-стильова неповторність.

Тема 14. Моріс Метерлінк – найвидатніший драматург Бельгії, засновник символістського театру. Ідейно-художні особливості нового типу драми. Концепція «театру мовчання», створення п'єси-бесіди душі. Істотні риси «Театру Смерті» і «Театру надії». Філософські символи драми Метерлінка.

Тема 15. Роль Генріка Ібсена в розвитку світової драматургії і театру.

7.